

Hundekjøring.

Av ingeniør K. Solnørdal.

HUNDEKJØRING er visst for de fleste et nokså svevende begrep. Man har i sine unge dager lest Roald Amundsens og andre polarforskeres beretninger, for ikke å snakke om Jack Londons eventyrlige skildringer fra Klondykes ødemarker, og har gjennom disse dannet sig et bilde av hundekjøringen som sittende på sleden eller springende bak denne, svinger piskan over sitt spann av halvville hunder. Det er vel ingenting som imponerer en mere, eller setter ens fantasi sånn i sving som beretningene om de utrolige prestasjoner av skiløper og hunder på Amundsens fremstøt mot sydpolen.

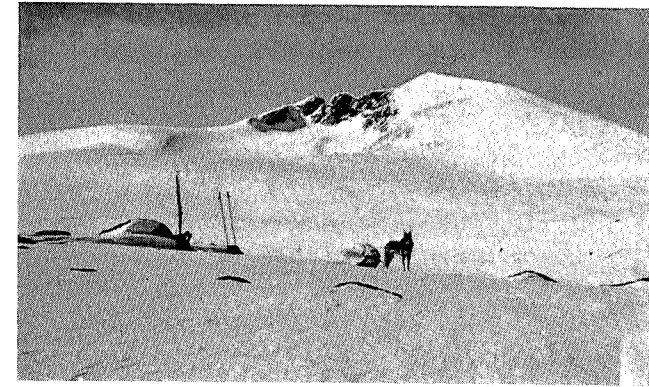
Men det er jo ikke akkurat denne form for hundekjøring vi tenker på idag, selv om det til enkelte formål, f. eks. ambulanseskjøring, kan anvendes større hundespenn også her hjemme.

Jeg er så heldig å bo sånn til at jeg ferdes på fjellet så å si daglig hele vinteren. Ganske snart kom jeg på den tanke at her måtte trekkhunden ha sin store berettigelse. Fordringene var til å begynne med enkle nok. Jeg vilde ha en kamerat som kunde følge mig på mine kortere og lengere turer i skogsløipen og på fjellet, og samtidig trekke den lettere utrustning som sådanne turer krever. Så langt var det enkelt nok. Men problemene meldte sig snart, og skulde jeg hørt på alle onde spådommer av venner og bekjente så hadde det aldri blitt nogen trekkhund.

Og fordringene steg. Selv om jeg for det meste går på fjellet hvor det er plass nok, så kommer man jo ofte bort i løiper hvor det er folk og hvad verre er for en trekkhund, fullt av løsbikjer.

Nu har jeg erfart hvordan idealet av en trekkhund skal være, iallfall for mitt bruk, og det kan sammenfattes i betegnelsen «Den

levende ryggsekk». Først og fremst skal hunden være så hurtig at den kan følge med i stor fart på en lang dagsmarsj, man vilde ikke få den vanlige glede av tu-

Foran Snøhetta.

ren om man stadig skulde vente på hunden. Dernest skal den være lett å dressere så man kan lære den løipekultur. Hunden skal alltid holde sig i løipen, gå foran eller bak, stoppe eller trekke, alt på kommando. Den skal være sikker for fugl, og hvad er ennu viktigere, andre bikjer. Den skal være hårdfør, nøisom med kosten på langturer, og helst ikke bli sårbent. Med andre ord, man skal kunne gå som man gikk alene, og hunden skal av sig selv følge med, som en kjær kamerat som dertil trekker bagasjen for en uten at man har noget ekstra bråk i den anledning.

Jeg hører De sier at den hunden den finnes ikke. Når jeg skal være ærlig så er dette også et praktisk talt uopnåelig ideal; men er man heldig med valget av hund, og har man den tilstrekkelige tid og tålmodighet til å arbeide med den, kan man komme temmelig langt.

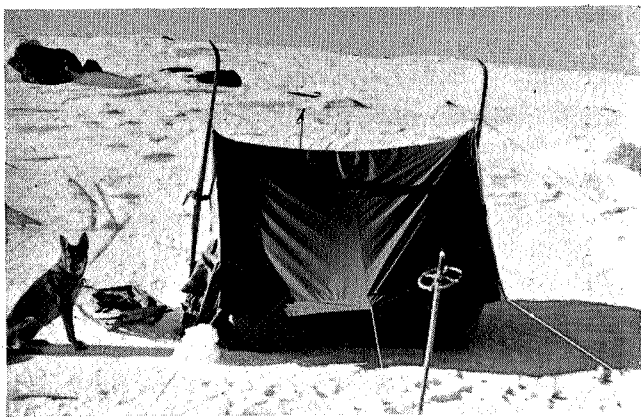
Det er meget få raser som egner sig som trekkhunder. Men å anbefale en skal jeg ikke innlate mig på. Det er som oftest sånn at den hund som man tilfeldigvis er slummet bort i, og som man på en måte er fornøiet med, holder man på med nebb og klør, og jeg skal ikke gjøre mig til alle hundeeieres uvenn ved å holde på en bestemt.

Derimot kan jo bilde gi leseren et lite tipp. Schäferen Asta har fulgt mig på alle mine fjellturer, tusener av kilometer gjennom flere år, og en mere trofast kamerat kan iallfall ikke jeg tenke mig.

Det viktigste er at hunden er hurtig nok. Enhver skiløper har sitt spesielle tempo, og må man av hensyn til hunden bremse av på dette, kan det være nok til å ødelegge en forøvrig vellykket tur. Det gjelder derfor å avpasse sledens vekt etter den trening hunden har, og når man kommer til den tid da det er aktuelt med større utrustning, f. eks. til en påsketur, vil som oftest treningen være i orden. Jeg ser bort ifra enkelte som tar en «byhund» uten den allerminste trening direkte op på fjellet og spenner den for en tungt lastet «påskeslede». Det er ikke annet enn direkte dyrplageri. Den trenede hund derimot elsker å trekke. Skulle jeg av en eller annen grunn ta en tur uten hunden er det hjerteskjærende hyl over ikke å få være med.

Når vi så har anskaffet oss hunden kommer turen til kjøredoningen. Jeg sier med vilje kjøredoningen, for det er mye rart det er spent en trekkhund foran.

Av en eller annen mystisk grunn er en fornorsket utgave av den kanadiske tobogga blitt meget populær. At det i de kanadiske skoger kan være bruk for en doning med så stor bæreflate kan jeg godt forstå, der hvor sneen er så løs og dyp at sneskoen foretrekkes fremfor skien. Men i vårt fjellterreng og etter opgatte løiper skulde det være helt unødvendig. Skulde vi selv utstyre oss med tilsvarende bæreflate avpasset etter vår vekt kom fjellskiene til å se ut som en ekstra bred hopp-ski. Nei, det logiske er vel at vi utstyrer hunden med en slede som har ski med en bæreflate som er avpasset etter vekten av lasset.

I leir.

Nu er det

Robert Steen's kjelkepulk.

det samme med sleden som med hunden at hver type har sine ivrige forkjempere. Jeg har i mange år kjørt med en såkalt Robert Steen's modell, og denne har

vist sig å være strålende god under alle forhold. Skulde jeg ha nogen innvending så måtte det være at den kanskje går litt tungt i dyp, løs sne, nettop i det føre da toboggaen har sin berettigelse. Men hertil er bare å bemerke at dette føre forekommer så sjelden på våre fjell. Kjelkepulken er også i minste laget hvis man skal ha med full utrustning for en posetur.

Jeg har også prøvet en pulk av den kjente svenske hundekjører Segebadians modell og denne er utmerket i løiper og løsføre, men kan neppe konkurrere med Steen's modell i kronglet terreng og på hårdt fjellføre.

Ja, så er utstyret i orden og hunden dressert. De første trenings-turer er sleden tom, et par våtter og en appelsin kan være hele lasten. Er føret tungt kan det tilogmed hende at vi lar sleden være hjemme. Til å begynne med er det vanskelig å holde styr på hunden, den pleier dessverre ikke å økonomisere med kreftene, og vil gjerne mase på. Får den lov til å gå foran så flyr den langt avgårde så det må tilrop og plystring til for å stagge den. Og blir det kommandert «bak» så trækker den på skiene.

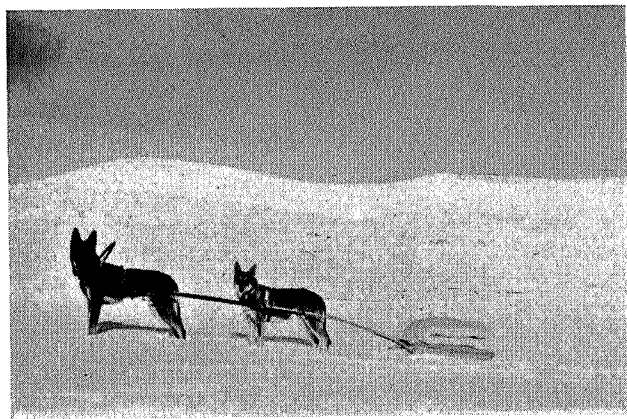
Men snart er vi selv varme i tøiet, farten kommer op og da ordner rekkefølgen i løipen sig snart av sig selv. Opper går hunden som oftest foran og straks det bærer utover skal den værsgod vike plassen og holde sig bak. Har vi hele fjellvidden foran oss og det ikke er større hindringer i veien, er det ikke så nøie om hunden tar sig

en avstikker. Bare det ikke blir alt for mye rypejakt. Er hunden erfaren og sleden tung skjønner den også selv at denslags er bortkastede krefter.

Slik følges vi ad på hver eneste skitur hele vinteren og når vi er innkjørt sammen går det hele meget glatt. Det sier sig jo selv at på denne måte vil treningen for hund og herre bli temmelig godt avpasset etter hinannen.

Skal vi på langtur kan det hende at utrustningen blir så tung at hvis hunden skal dra det hele vil det skorte på farten. Da tar vi heller selv vår del på ryggen til likevektsforholdet er gjenoprettet.

Jeg har også prøvet å kjøre med to hunder i tandem nettop for å slippe å bære noget selv, når utrustningen blir for stor for én hund. Det kan også ha sine morsomme sider. Men det går ut over skiløpningen. Hvis ikke begge hundene passer helt sammen og er meget godt dressert, får man adskillig mere bråk med dem. Den ene hunden var en utpreget lederhund, sterk og pågående. Den annen var mere doven når det var tungt, men så var den til gjengjeld så meget hurtigere når det gikk utfor. Jeg valgte å sette den hurtigste hunden forrest. Og når det gikk utfor gikk det hele strålende. Da trakk lederhunden både sin kamerat og sleden. Opper gikk det ikke så bra. Da var det umulig å holde hundene bak, for nummer to, som var vant til å kjøre alene og å gå og trække like bak skiene,

Jalk og Asta i tandem.

maste sånn på at den skjøv lederhunden inn i benene på føreren. — Det var ikke annet å gjøre enn å la dem gå foran undtagen i de verste utforbakene, og var det ikke tilstrekkelig lass på sleden kun-

de hundene forsvinne temmelig langt foran og komme på avveie. Hunder som når de er alene kan være temmelig velopdragne blir som bekjent adskillig mere kjekke når det kommer flere sammen. Det kan også ha sine ulemper å la hundene gå foran når de ikke har noget spor å holde sig til. Og løiper er det ikke for mange av på fjellet.

Det kan nok være at det koster adskillig bryderi og tålmodighet å skaffe sig en veldressert og trenet trekkhund, men den glede man så siden har av sin trofaste følgesvenn, opveier mange ganger det bryderi man har hatt. Det er helt utrolig hvad en hund kan prestere og den som engang har vennet sig til dette tause og dog så underholdende følge, kan siden vanskelig tenke sig en fjelltur uten dette.

Kopperå, 3. mars 1940.

K. SOLNØRDAL